

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj VI.

V sredo 27. kimovca 1848.

List 39.

V tolažbo zatiranim.

Če konec po sreči
Iztéce se nám,
Težave nar veči
So vse za herbtám.

Kakó s kislim zeljem ravnati, de se ne spridi.

V Zagrebških Novicah — Luna imenovanih — je oznanil modri kmetovavec Klinggraeff svoje 48 létne skušnje: kakó s kislim zeljem ravnati, de se ne spridi, rekoč:

„Od tega, de kadí za zelje morajo čiste in snažne biti, predin se naribano in popolnoma zdravo zelje va-nje dene, mi mende ni treba nič govoriti, to vsak sam vé; — povedati pa vender moram, de se kadí za zelje nar boljši očediti dajo, če se poprej z apnam pobelijo, potem pa dobro zmijejo. —

Nar gotovši pomoček, de se zelje ne spridi, je pa potem ta, de se zribano in le sredno mero osoljeno želje ne tlači z nogami, kakor je skorej sploh navada, ampak de se s pripravnim bátam práv dobro v kadí zastolée. Pričijoča podoba vam pokaže tak bát, kteriga si vsak lahko napravi.

To stori, de ni treba potem nikoli vode prilivati, kér ima zelje čez in čez po verhu svojiga lastniga soka — to je zelnice — dovelj. — Z zeljem takó natlačene kadí ostanejo takó dolgo odperete, de čez zelje stoječa voda očitno kaže, de se je zelje popolnoma skisalo, kar se kmalo zgodi, če je hram ali klet dovelj tópel (to je, de gorkota v njem saj 13 stopnic na Romirjevem gorkómeru znésp.) — Se je zelje dobro skisalo, naj se posnamejo péne in po verhu stoječa zelnica in potem naj se pokrovi tikama po zelji položé, in s kamnjem ali pa še boljši s tiskavnicó *) pertisnejo, de ne more

*) Nar pripravní tiskavnicá ali preša za zelje, namesto nerodniga kamnja, je izrisana in popisana v 47. listu predlanjskiga léta. Vredništvo.

zrak ali ljuft do njega. Menj ko more zrak ali práv za práv kislic zraka do zelja, boljši se da ohraniti; torej je práv, kadar kuharica za vsakdanjo potrebo zelja iz kadí vzame, de zgornjo lego poravná in tako potlači in s kamnjem obloží ali s tiskavnicó pritisne, de zelnica čez in čez po zelji plava in dotiko zraka brani. — Takó ti bo ostalo zelje celo léto kaj dobro.

Razglas na ljudstvo po deželi.

Ministri notranjih opráv, pravíce in denarstva so dali pod nadpisam „Razglas na ljudstvo po deželi“ 15. dan kimovca na znanje, de zdej ko je po postavi od 7. kimovca nehala gruntna in osebna podložna zaveza, bojo tudi nehale vse necesarske deželne gosposke (Patrimonialbehörden), kjer do zdej še obstojé; tode taka velika in draga premémba se ne more v enim hipu zgoditi. Dokler ne bojo tedej povsod cesarske gosposke vpejlane, nej opravljajo dozdanje necesarske gosposke svojo službo naprej. Ministri tedej pričakujejo, de se bo ljudstvo — odvezano težavniga podložstva — vseskozi pokorno skazalo obstoječim postavam in gosposkam, dokler ne bojo nove postavljene, de ne bo treba pregreh zoper postave oistro kaznovati.

Koroški in štajarski deželni stanovi, in prihodnje avstrijansko cesarstvo.

Koroški in štajarski stanovi niso bili nikdar tako pridni kakor zdej — pred svojo zadnjo uro. Kakor umirajoči labúd nar lepši pred svojo smertjo póje, tako pojejo tudi koroški in štajarski nemški stanovi v svojih zborih sebi nar prijetniši pesmico: de koroška in štajarska zemlja ste nerazdeljivi, de morate ostati, kar ste bile, de morajo tedej koroški in štajarski Slovenci mutasti hlapci Nemcov tudi prihodnjič ostati, kakor so pred ustavo bili! — Ne bo dal, dragi stari stanovi! Vaša zadnja ura že bije: slovenski narod na štajarskim in Koroškim pa se budi k novimu, svobodnimu življenju z enakimi pravicami, kakoršne ima nemški.

Pozabite, dragi stari stanovi! dozdanje meje dežel, — take ne morejo več ostati, ampak nove se morajo postaviti po enakosti narodov. — Pa tudi avstrijansko cesarstvo ne more nikakor in po nobeni drugi poti mogočno ostati, kakor po zavezni ustavi (Föde-